

saadan, om jeg har forstaaet Tanken i hele denne Sag ret" — og det maa det jo formodes, at den højtærede Minister har, da det er hans eget Forslag —, „finde sig i, at en Mand sidder maaske i en Menneskealder og muligvis med store Værdier, uden at det kommer og siger til ham: Vil du endelig have Lov til at gaa efter dit eget Forgodtbefindende, skal du i hvert Fald give os Erstatning derfor. Vi have været meget imødekommende, synes jeg, saa imødekommende, som vi have Lov til at være overfor en saadan Mand, idet vi sige til ham: Vi rive dig ikke ud af din Bedrift, vi forlange ikke, at du skal sælge din Jord — du kan faa Henstand, saa længe du vil, men ganske vist maa du svare Renter," hvilke Renter jeg er tilbøjelig til at betegne som Aagerrenter. Det er nemlig en meget betydelig Rente, her er Tale om. Denne Udtalelse af den højtærede Trafikminister forekommer mig at være af mærkelig Art. Ganske særlig, naar man tager Hensyn til, at det nuværende Ministerium har sin væsentligste Støtte blandt Landejendomsbesidderne, forekommer det mig at være mærkeligt, at et af dette Ministeriums Medlemmer vil gøre sig til Talsmand for en Anskuelse som denne. Vi have her i Landet i dette Forhold kun een Vej at gaa, den, som vor Grundlov anviser, at hvis Samfundet trænger til et Areal, kan dette eksproprieres, for saa vidt det erkendes, at det er til Almenhedens Nytte. Alt, hvad der paa dette Område gaar ud over dette, er grundlovsstridigt, vi have ikke anden Vej at gaa end at ekspropriere, hvis Almenvellet kræver det. Men her er der Tale om at ekspropriere Værdier i en saadan Maalestok, at man slet ikke kan sige, at det er Almenvellet, der kræver det. Vi have nemlig hidtil levet lykkeligt uden denne Skat, og vi kunne ogsaa gøre det i Fremtiden.

Endnu et Forhold skal jeg tillade mig at paapege, nemlig det uretfærdige i, at man i et Land som dette, der i de sidste Aar har været i en rivende Udvikling, og hvor vi have et Jernbaneanet, som ikke mange Lande have mere udviklet, vil bestemme nu, da der er Tale om at lægge sidste Haand paa Værket og bygge Baner der, hvor de maaske med Urette endnu ingen have, fordi Egne ikke har været saa tæt befolket, og man ikke har haft saa gode Vilkaar at byde som der, hvor der er Jernbaner: Nu skulle I betale en Værdistigningsskat, som alle de øvrige Egne af Landet ikke have be-

talt. Netop fordi de Jernbaneanlæg, som der nu er Tale om, lægges i de Egne, hvor Forholdene ikke have været saa heldige som i de mere velstillede Dele af Landet, forekommer denne Tanke mig at indeholde et saadant Maal af Uretfærdighed, at man alene af den Grund ikke vil kunne gaa med til en Skat af denne Art.

Endelig skal jeg med Hensyn til Bestemmelserne i § 28 gøre et Par Bemærkninger. Det bestemmes her, at en saadan Vurdering af Grundværdistigningen skal foretages hvert 10de Aar. Det forekommer mig i alle Henseender at være en meget uheldig Bestemmelse, thi det er ganske vist, at naar Folk ved noget saadant i Forvejen, vil det forhindre Opvæksten af Smaabyer omkring de Stationer, der nu ville blive oprettede. Folk ville af Frygt for den Skat, som, efter at være paalagt dem første Gang ved Købet, vil kunne paalægges dem endnu tre Gange, vige tilbage derfra og hellere holde sig til Egne, hvor dette ikke finder Sted. Jeg tror ikke, dette Ræsonnement vil kunne modsiges. Denne Bestemmelse vil være i allerhøjeste Grad til Skade for de Egne, der, som jeg en Gang har paavist, i Forvejen ere daarligere stillede end de Egne, hvor de nu have Jernbaner. I Slutningen af Paragraffen bestemmes det endvidere, at dersom Kommissionen kommer til det Resultat, at den første Gang har sat Grundværdistigningen noget højere, end det senere viser sig, at den i Virkeligheden er, skal det Beløb, som Værdistigningen er sat for højt, tilbagebetales vedkommende Grundejendomsbesiddere, men kun med Halvdelen af Forskellen mellem de 2 Vurderinger. Det forekommer mig ogsaa mærkeligt. Thi hvis Staten gaar til at lægge en saadan Skat paa, og den selv erkender, at dens Kommission har taget fejl, er der ikke mindste Rimelighed i, at Staten godtgør det halve, Staten bør selvfølgelig godtgøre det hele. Men, som sagt, Hovedanken mod hele den Idé forekommer mig at ligge i den Anvisning, man derved giver paa Fremtiden. Hvis man gaar ind paa det her foreliggende Forslag, vil der ikke kunne indvendes det allermindste imod, at man omkring en hvilken som helst By her i Landet, som er i Opgang, beslaglagde en Zone, hvor det samme skulde gøre sig gældende. I det hele vil det foreslaaede Princip kunne føre til Konsekvenser, hvis Rækkevidde er meget vanskelig at overse.

At Socialdemokraterne ere glade over dette Lovforslag, kan jeg meget godt for-